

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X DAUGIABUČIŲ NAMŲ SAVININKŲ BENDRIJOS NARIŲ SKUNDO PRIŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2014-01-29 Nr. 4D-2013/2-1586

Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Lietuvos Respublikos Seimo narės Birutės Vėsaitės persiustą X daugiabučių namų savininkų bendrijos (toliau vadinama – X DNSB) narių (toliau vadinama – pareiškėjai) skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų galimai biurokratiškų veiksmų (neveikimo) ir / arba piktnaudžiavimo, pažeidžiant pareiškėjų teises, kai žemės sklype, ..., leista projektuoti daugiabutį gyvenamąjį namą, bei neužtikrinant tinkamo visuomenės informavimo apie statinio projektavimo procesą.

2. Pareiškėjai skunde nurodė:

2.1. „[...] Šilainių mikrorajono sklype planuojamos daugiaaukščio namo statybos, adresu Ši informacija viešai paskelbta laikraštyje „Kauno diena“ ir Kauno miesto internetinėje svetainėje“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Naujas namas turėtų „išdygti“ mažame sklypelyje (0,1759 ha) priešais du devynių aukštų daugiabučius namus (... ir ...). Naujojo namo ribos planuojamos vos 6 metrų atstumu nuo ... namo ir kiek didesniu nuo ... namo. Automobilių stovėjimo aikštei nenumatyta pakankamai vietos, nes sklypo plotas per mažas, todėl neva planuojama požeminė, kuri taip pat nebus pakankamai talpi visiems naujojo namo gyventojams. [...]“

2.3. „Mums nesuprantama, kaip galima projektuoti naują aštuonių ar devynių aukštų pastatą taip arti kitų daugiabučių. Juo labiau kai net 30 % ... ir ... namų butų turi langus tik į vieną pusę (į tą pačią, kurioje planuojamas naujasis daugiaaukštis pastatas). Apima siaubas vien pagalvojus, kad šie žmonės ateityje per savo langus nebematys saulės ir gyvens prieblandoje. [...]“

2.4. „... žemės sklypo paskirtis ir šiame sklype norimo statyti daugiaaukščio namo projektas jau ne kartą buvo skystas įvairaus lygio valdininkams. Sulaukti atsakymai buvo labai formalūs ir be jokių supratingumo ar noro padėti užuominų, o projektas toliau sėkmingai „stūmėsi“ į priekį. [...]“

2.5. „Nerijui Valatkevičiui einant Šilainių seniūnijos vyriausiojo architekto pareigas suformuojamas ... žemės sklypas ir jo paties iniciatyva pakeičiama žemės sklypo paskirtis į daugiaaukščių pastatų. Sklypo savininkė – UAB „B“ statybomis užsiimanti įmonė, teikianti „visas statybų paslaugas“. Įmonės vadovas – C. [...]“

2.6. „2007 11 27 ir 2007 12 07 gyventojams „susipažinti“ buvo atvežtas ir pastatytas standas prie ... namo, projektuojamojo sklypo plote. ... namo gyventojai matė, kaip buvo atvežtas standas, nufotografuotas ir netrukus išvežtas. Svarbu tai, kad stendo turinys buvo nukreiptas į ... gatvę ir, nesunkiai suprantama, kad stendo nugarinė dalimi į ... namą. Gyventojai nespėjo net pamatyti, kokia informacija buvo pateikta tame butaforiniame stende. Įdomu tai, kad Kauno m. savivaldybėje ši nuotrauka pateikiama kaip įrodymas, jog buvo atlikta gyventojų informavimo procedūra, neva tai standas, kuris buvo pastatytas ir stovėjo įstatymuose numatytą laiką. ... ir ... namų gyventojai gali paliudyti, kad standas tikrai nestovėjo tiek laiko, kiek numatyta įstatymuose.“

2.7. „2008 01 11 per viešąjį aptarimą Šilainių seniūnijoje X DNSB ir A GNEB (*pastaba: taip nurodyta tekste*) bendrijų pirmininkai, surinkę gyventojų parašus bei atstovaudami gyventojų interesus, pateikė prašymus reikalaudami, kad nebūtų statomas daugiaaukštis pastatas priešais ... ir ... namus.“

2.8. „Ignoruojant minėtus bendrijų pirmininkų prašymus, 2010 05 13 savivaldybės administracijos direktoriaus Vyganto Gudėno įsakymu Nr. A-1742 patvirtinamas ... detalusis planas. [...]“

2.9. „2011 06 02 X DNSB gyventojai, pakartotinai surinkę parašus, pateikė prašymą Šilainių seniūnui Gintautui Sinkevičiui, kuriuo išreiškė X DNSB gyventojų nenorą turėti kaimynystėje daugiaaukštį pastatą. Prašymas buvo motyvuojamas tuo, kad projektuojamas namas stovės per arti ... ir ... namų.“

2.10. „2013 08 28 ... ir ... gyventojus pasiekė informacija, kad bandoma gauti statybų leidimą iki 2013 08 30 suprojektuotam namui, ... sklype. 2013 08 29 X DNSB pirmininkas D, atstovaudamas bendrijai, pateikė prašymus Savivaldybės Statybos leidimų skyriui bei administracijos direktoriui, prašydamas patikrinti, ar nebuvo pažeistos projekto rengimo ir supažindinimo su visuomene procedūros.“

2.11. „[...] 2013 09 22 gautas atsakymas iš Statybos leidimų skyriaus vedėjos Natalijos Danielienės-Tsebriy. Jame teigiama, kad: „Statytojo prašymas nebuvo patenkintas [...], vienas iš nepritarimo motyvų – nepateikti dokumentai, įrodantys, kad buvo teisingai atlikta visuomenės informavimo apie visuomenei svarbius objektus procedūra [...].“

2.12. „2013 09 25 laikraštyje „Kauno diena“ paskelbta informacija apie visuomenei svarbaus statinio projektavimą „Daugiabučio gyvenamojo namo ... naujos statybos projektas“. Įdomu tai, kad: „pasiūlymus projektuotojui dėl projekto galima teikti elektroniniu paštu“. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma bendrijos gyventojų yra garbaus amžiaus ir nesinaudoja arba neturi galimybių naudotis kompiuteriais, šis nuomonės pareiškimo būdas užkerta galimybes visiems bendrijos gyventojams teikti pasiūlymus, susijusius su statinio projektavimu, taip pat pažeidžia gyventojų teisę dalyvauti projekto derinimo su visuomene procedūroje.“

2.13. „[...] savivaldybės administracijos Urbanistikos ir architektūros skyriaus vedėjas Nerijus Valatkevičius pradėjo tvarkyti naujojo namo statybų reikalus ir akivaizdu, kad su jo „palaiminimu“ turėtų užsibaigti projekto patvirtinimas bei statybų leidimo išdavimas. Viską pasvėrus, lenda į galvą mintis, kad ... sklypo reikalai turi korupcinių daigų, bet be konkrečių įrodymų mes esame bejėgiai pakeisti įvykių eigą.“

2.14 „Dėl įvairių pažeidimų šiuo metu naujojo namo projektas leidimo statyboms negavo, tačiau įvertinus įvykių eigą ir juose dalyvaujančius asmenis, matyti, kad šis projektas anksčiau ar vėliau bus įgyvendintas nekreipiant dėmesio į tai, jog visuomenė prieštariauja. [...]“

3. Pareiškėjai skunde prašo: „[...] pagalbos užkertant kelią bet kokio daugiaaukščio statyboms ... žemės sklype.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierius dėl pareiškėjų skunde nurodytų aplinkybių 2013-12-02 raštu Nr. 4D-2013/2-1586/3D-3565 kreipėsi į Savivaldybės administracijos direktorių Dainių Ratkelių, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl skundo teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Nustatytos skundo tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Savivaldybės administracijos 2014-01-03 rašte Nr. R1(33.192)2-13, pasirašytame Savivaldybės administracijos direktoriaus Dainiaus Ratkelio:

5.1. į klausimą, „[...] kieno iniciatyva buvo pradėtas rengti žemės sklypo ... detalusis planas, nurodant, ar planavimo organizatoriaus teisės buvo perduotos žemės sklypo savininkui, valdytojui ar naudotojui [...]“, atsakyta:

„Žemės sklypo, ..., detaliojo plano rengimo procedūros pradėtos atsižvelgiant į UAB „B“ 2007-08-07 prašymą [...]. **Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius 2007-09-24 įsakymu Nr. A-3203 „Dėl žemės sklypo, ..., detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo“ [...]** planavimo organizatoriaus teisės buvo perduotos žemės sklypą, ..., nuosavybės teise valdančiai UAB „B“ [...] ir pasirašyta detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo 2007-10-04 sutartis Nr. 40-11-367 [...]. Atsižvelgiant į UAB „B“ 2009-05-11 prašymą, pasirašytas susitarimas Nr. 1 „Dėl 2007 m. spalio 4 d. detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo sutarties Nr. 40-11-367 dalinio pakeitimo“ 2009-05-25 Nr. 40-11-123 [...]“;

5.2. į prašymą *„nurodyti, ar, rengiant ir derinant žemės sklypo ... detaliojo plano projektą, buvo užtikrintas visuomenės informavimas ir dalyvavimas minėtosios teritorijos planavimo procese, nurodant, ar planavimo organizatoriui buvo teikti visuomenės pasiūlymai dėl detaliojo plano sprendinių, bei pateikiant dokumentų, kurių pagrindu Savivaldybės administracija laikė buvus tinkamai įgyvendintą visuomenės informavimo ir dalyvavimo procedūrą teritorijos planavimo procese, kopijas“*, pateikta informacija:

„Užtikrinant visuomenės informavimą ir dalyvavimą žemės sklypo, ..., teritorijos planavimo procese, spaudoje skelbta informacija apie rengiamą detalųjį planą [...]. Pateikiame pranešimų, viešų susirinkimų, įvykusių 2008-01-11 ir 2009-10-26 protokolų, susirinkimų metu gautų pasiūlymų ir atsakymų į juos kopijas [...]. Kauno miesto savivaldybės Nuolatinės statybos komisijos 2009-11-11/12 kompleksinio derinimo protokole Nr. 40-12-SK263, tikrinant parengtą žemės sklypo, ..., detalųjį planą, pastabų dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo minėtos teritorijos planavimo procese nepareikšta [...]. Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus 2010-04-01 surašytame Teritorijų planavimo dokumento patikrinimo akte Nr. TP1-858(15.4) apibendrinta, kad projekto rengimo, derinimo, viešojo svarstymo su visuomene proceso procedūrų bei teritorijų planavimo normų sąvado reikalavimų esminių pažeidimų nenustatyta. <...>“ [...]. Atsižvelgiant į šias išvadas, laikoma, kad visuomenės informavimo ir dalyvavimo minėtos teritorijos planavimo procese procedūra įgyvendinta tinkamai“;

5.3. į klausimą, *„[...] ar dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-05-13 įsakymu Nr. A-1742 patvirtinto žemės sklypo, ..., detaliojo plano sprendinių vyko teisminiai ginčai arba šio detaliojo plano sprendiniai buvo keisti administracine tvarka [...]“*, atsakya:

„Kauno miesto savivaldybės administracija neturi duomenų apie vykusius teisminius ginčus dėl žemės sklypo, ..., detaliojo plano sprendinių. Minėto detaliojo plano sprendiniai administracine tvarka nebuvo keisti“;

5.4. į prašymą *„nurodyti, kokia šiuo metu yra visuomenės informavimo apie žemės sklype, ..., projektuojamą daugiabutį gyvenamąjį namą proceso stadija, ir pateikti su šiuo klausimu susijusių Savivaldybės administracijos turimų dokumentų kopijas“* atsakya:

„Atsižvelgiant į UAB „B“ 2013-09-23 ir 2013-10-23 prašymus [...] informacija apie žemės sklype, ..., projektuojamą daugiabutį namą, paskelbta Kauno miesto savivaldybės tinklalapyje, Šilainių seniūnijos informacinėje lentoje ir vietinėje spaudoje [...]“.

Informacija apie žemės sklype, ..., parengtą visuomenei svarbaus statinio projektą ir rengiamą viešą susirinkimą paskelbta Kauno miesto savivaldybės tinklalapyje, Šilainių seniūnijos informacinėje lentoje ir vietinėje spaudoje [...]“;

5.5. į klausimą, *„[...] ar Savivaldybės administracija įgyvendino statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nuostatose [...] nustatytą įpareigojimą dėl privalomo visuomenės informavimo apie statinio (daugiabučio gyvenamojo namo žemės sklype, ...) projektavimą [...]“*, atsakya:

„Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigą dėl privalomo visuomenės informavimo apie statinio projektavimą (daugiabučio gyvenamojo namo žemės sklype ...), numatytą statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nuostatose, įrodantys dokumentai įvardinti šio atsakymo 5.4 punkte [...]“;

5.6. į prašymą „patvirtinti arba paneigti pareiškėjų skunde nurodytą aplinkybę, jog daugiabučio gyvenamojo namo žemės sklype, ..., statytojas kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo [...]“, nurodyta:

„Kauno miesto savivaldybės administracijos Statybos leidimų skyrius 2013-07-11 užregistravo tikrinimui informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – „Infostatyba“) projektuotojo UAB „E“ parengtą ir per išorinę sistemą pateiktą techninį projektą „Daugiabučio gyvenamojo namo ..., naujos statybos projektas“ (projekto vadovas F) su statytojo UAB „B“ prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą (toliau – statybos leidimas).

Statytojo prašymas nebuvo patenkintas (t. y., statybos leidimas neišduotas), apie tai paskelbiant „Infostatyboje“ 2013-09-02, nes projekto sprendiniams nepritarė dalis projektą privalėjusių patikrinti institucijų. Vienas iš nepritarimo motyvų buvo: „Pateikti dokumentus, įrodančius teisingai atliktas visuomenės informavimo apie visuomenei svarbius objektus procedūras (STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ VIII skyrius 60 ir kt. punktai, 4-to priedo 8.7 ir 7.3 punktai)“. Pataisytas projektas pakartotinai nėra pateiktas. [...]“

6. Savivaldybės administracijos 2014-01-03 rašte Nr. R1(33.192)2-13 taip pat pateikta Savivaldybės administracijos nuomonė: „[...] manome, kad Kauno savivaldybės administracija laiku ir tinkamai įgyvendino jai priskirtas funkcijas ir priimančias sprendimus, susijusius su teritorijų planavimo ir statinių projektavimu žemės sklype, ..., esminių pažeidimų nepadarė.“

7. Iš prie Savivaldybės administracijos 2014-01-03 rašto Nr. R1(33.192)2-13 pridėtų dokumentų taip pat nustatyta:

7.1. **UAB „B“ 2007-10-05 kreipėsi į Savivaldybės administraciją su prašymu išduoti planavimo sąlygų sąvadą detaliojo planavimo dokumentui rengti**, o Savivaldybės administracija 2007-10-10 išdavė planavimo sąlygų sąvadą detaliojo planavimo dokumentui rengti Nr. S-6479, kuriame kaip planavimo tikslai ir uždaviniai bei numatoma veikla nurodyta: žemės sklypo, ..., naudojimo būdo ir pobūdžio nustatymas (komercinės paskirties objektų teritorijos, gyvenamosios teritorijos, daugiaaukščių ir aukštybinių gyvenamųjų namų statybos) / sklypo privalomųjų teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo reglamentų nustatymas daugiaaukščiam namui iki 70 butų statyti.

7.2. Savivaldybės tarybos 2003-05-29 sprendimu Nr. T-242 patvirtintame Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrajame plane teritorijos, kurioje yra žemės sklypas, ..., galima pagrindinė žemės naudojimo paskirtis buvo numatyta – „komercinės paskirties ir smulkaus verslo objektai / gyvenamosios, visuomeninės/teritorijos“.

7.3. Informacija apie pradedamą rengti žemės sklypo, ..., detalųjį planą buvo skelbiama 2007-11-17 ir 2007-12-07 dienraščio „Lietuvos rytas“ priede „Laikinoji sostinė“.

7.4. Detaliojo plano rengėjas UAB „G“ registruotu paštu išsiuntė X DNSB pirmininkui D 2007-12-05 pranešimą, kuriuo informavo apie rengiamą žemės sklypo, ..., detalųjį planą.

7.5. 2008-01-11 įvykusio viešojo susirinkimo, kuriame visuomenei svarstyti buvo pateiktas žemės sklypo, ..., detaliojo plano projektas, protokole nurodyta, kad gautas X DNSB pirmininko D pasiūlymas, kartu su kuriuo pateiktas X DNSB narių, nepritariančių ... gyvenamojo namo statybai, sąrašas.

7.6. X DNSB pirmininkas D 2008-01-11 įvykusio viešojo susirinkimo metu UAB „B“ pateikė pasiūlymą dėl planuojamo žemės sklypo. ..., detaliojo plano, kuriame kaip siūlymą nurodė: „**Siūlau atidėti svarstymą 1 mėnesiui, nes X DNSB gyventojai prieštarauja šiam projektui, jo įgyvendinimui.** [...]“.

7.7. Žemės sklypo, ..., detaliojo plano organizatorius UAB „B“ D 2008-01-17 raštu informavo, kad jo 2008-01-11 viešojo susirinkimo metu pateiktas pasiūlymas atmestas, nes „[...] visos procedūros buvo atliktos pagal šiuo metu galiojančius normatyvus [...]“.

7.8. Pakeitus detaliojo plano sprendinius, buvo rengiamas pakartotinis žemės sklypo, ..., detaliojo plano viešas svarstymas. Informacija apie pakartotinai rengiamą žemės sklypo, ..., detaliojo plano viešą svarstymą buvo paskelbta 2009-10-26 dienraščio „Lietuvos rytas“ priede „Laikinoji sostinė“.

7.9. Kaip įrodymas, kad informacija apie pakartotinai rengiamą žemės sklypo, ..., detaliojo plano viešą svarstymą buvo paskelbta ir žemės sklype, ..., įrengtame informaciniame stende, detaliojo plano byloje saugomos 2 fotonuotraukos.

7.10. **Detaliojo plano rengėjas UAB „G“ registruotu paštu išsiuntė X DNSB pirmininkui D 2009-09-22 pranešimą, kuriuo informavo apie pakartotinai rengiamą žemės sklypo, ..., detaliojo plano viešą svarstymą.**

7.11. 2009-10-26 įvykusio viešojo susirinkimo protokole nurodyta, kad „[...] per valandą nuo nustatytos susirinkimo pradžios **niekas neatvyko.**“

7.12. Atsakant į X DNSB 2013-08-29 prašymus įpareigoti daugiaaukščio gyvenamojo namo, ..., projektuotoją supažindinti visuomenę su pastato techninio projekto sprendiniais, tiek Savivaldybės administracijos Statybos leidimų skyrius, tiek Savivaldybės administracijos Urbanistikos ir architektūros skyrius savo raštuose (2013-09-19 Nr. 38-2-409 bei 2013-09-25 Nr. 70-2-2678) nurodė, kad Savivaldybės administracijai 2013-07-11 informacinėje sistemoje „Infostatyba“ tikrinimui pateiktam projektuotojo UAB „E“ **parengtam daugiabučio gyvenamojo namo naujos statybos projektui nebuvo pritarta, nes nepateikti dokumentai, įrodantys visuomenės informavimą apie visuomenei svarbaus statinio statybą.** Be to, Savivaldybės administracijos Urbanistikos ir architektūros skyrius nurodė, kad dalis techninio projekto sprendinių prieštaravo 2010-05-13 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1742 patvirtintam detaliam planui, todėl buvo nurodyta taisyti techninio projekto sprendinius.

7.13. Apie projektuotojo UAB „E“ parengtą daugiabučio gyvenamojo namo, kaip visuomenei svarbaus statinio, naujos statybos projektą buvo paskelbta Savivaldybės tinklalapyje, Savivaldybės administracijos Šilainių seniūnijos informacinėje lentoje ir 2013-10-24 laikraštyje „Kauno diena“. Skelbimuose nurodoma, kad pasiūlymus dėl projekto iki viešojo susirinkimo projektuotojui teikti raštu, Rotušės a. 26, Kaunas, **arba elektroniniu paštu.**

8. Pareiškėjų skundo tyrimo metu X DNSB pirmininkas D 2014-01-15 skundo papildymo rašte Seimo kontrolierių informavo, jog projektuotojo UAB „E“ parengtas daugiabučio gyvenamojo namo techninis projektas jau pateiktas Savivaldybės administracijos Statybos leidimų skyriui, prašant išduoti statybą leidžiantį dokumentą.

9. Atsižvelgiant į pareiškėjų skundo turinį ir tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išskirtinos šios skundo dalys:

9.1. dėl detaliojo plano derinimo su visuomene procedūros galimų pažeidimų;

9.2. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo biurokratizmo ir (arba) piktnaudžiavimo;

9.3. dėl visuomenės informavimo apie statinio projektavimo procesą.

Su kiekviena iš nurodytų skundo dalių susijęs teisinis reglamentavimas bei išvados bus pateikiama atskirai.

Dėl detaliojo plano derinimo su visuomene procedūros galimų pažeidimų

Skundo dalies tyrimui reikšmingi teisės aktai

10. Lietuvos Respublikos įstatymai

10.1. Seimo kontrolierių įstatymas:

„17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai;

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...].“

10.2. Teritorijų planavimo įstatymas (akto redakcija, galiojusi nuo 2010-01-01 iki 2010-07-01):

„19 straipsnis. *Detaliojo teritorijų planavimo objektai ir uždaviniai*

[...] 2. Detaliojo teritorijų planavimo uždaviniai yra šie:

1) detalizuoti bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus teritorijų tvarkymo ir naudojimo reglamentus;

2) suformuoti žemės sklypus statinių statybai, sudarant sąlygas investicijoms ir ūkinei veiklai plėtoti;

3) nustatyti ar pakeisti teritorijos tvarkymo ir naudojimą režimą statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypui naudoti; [...]

[...]

22 straipsnis. *Detaliųjų planų rengimas*

1. Detalieji planai rengiami:

1) teritorijoms, kuriose pagal savivaldybių teritorijų ir jų dalių (miestų, miestelių) bendruosius ar specialiuosius planus numatyta plėtoti gyvenamųjų namų, visuomeninės paskirties, rekreacinių ir bendro naudojimo, pramonės ir sandėliavimo, komercinių ir prekybos, inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų ir kitų objektų statybą; [...]

[...]

32 straipsnis. *Pasiūlymų teikimas ir ginčų nagrinėjimas*

1. **Pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumentų planavimo organizatoriui teikiami raštu per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį iki viešojo susirinkimo ir jo metu, taip pat konsultavimosi metu.** [...].“

10.3. Administracinių bylų teisenos įstatymas (aktuli akto redakcija, galiojanti nuo 2014-01-01):

„5 straipsnis. *Teisė kreiptis gynybos į teismą*

1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.

[...]

15 straipsnis. *Bylos, priskirtos administracinių teismų kompetencijai*

1. Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl:

[...]

2) savivaldybių administravimo subjektų priimtų aktų ir veiksmų teisėtumo, taip pat šių subjektų atsisakymo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo ar vilkinimo atlikti tokius veiksmus; [...].“

11. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-09-18 nutarimu Nr. 1079 patvirtinti Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatai (akto redakcija, galiojusi ... žemės sklypo, Kaune, detaliojo plano rengimo metu):

„4. [...] Viešumą užtikrinanti procedūra – vienas ar keli veiksmai, kuriuos privalo atlikti planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo ir kurie susiję su visuomenės informavimu ir dalyvavimu teritorijų planavimo dokumento projekto rengimo procese, taip pat su visuomenės galimybėmis teikti pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinių papildymo, jų alternatyvos pateikimo ar pakeitimo.

[...]

23. Savivaldybės teritorijos dalies (žemės sklypo ar jų grupės) detaliųjų ir specialiųjų planų viešumas užtikrinamas atliekant šių Nuostatų 5 punkte (išskyrus 5.2 punktą) nurodytas procedūras.

24. Planavimo organizatorius:

24.1. vietos laikraštyje, savivaldybės interneto tinklalapyje ir seniūnijos, kurioje numatytas planavimas, skelbimų lentoje skelbia informaciją apie pradedamą rengti detalųjį ar specialųjį planą (planavimo tikslai, planuojamas žemės sklypo būdas ir pobūdis, informacija apie numatomus statyti statinius, rengimo terminai, pasiūlymų teikimo tvarka, viešojo svarstymo procedūrų vieta ir laikas, planavimo organizatoriaus ir plano rengėjo adresai ir telefonai, elektroninio pašto ir interneto tinklalapio adresai);

24.2. žemės sklypo ar jų grupės detaliojo planavimo atveju Detaliųjų planų rengimo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-239 [...], nustatyta tvarka prie planuojamos teritorijos įrengia standą su šių Nuostatų 24.1 punkte nurodyta informacija;

24.3. raštu pateikia šių Nuostatų 24.1 punkte nurodytą informaciją planuojamos teritorijos žemės sklypų valdytojams ir naudotojams, taip pat planuojamos teritorijos kaimyninių žemės sklypų valdytojams ir naudotojams jų deklaruotos gyvenamosios vietos ar buveinės adresu;

24.4. **tuo atveju, kai planuojamoje teritorijoje ar kaimyniniame sklype yra daugiabutis namas, raštu informuoja daugiabučio namo savininkų bendriją ar daugiabučio namo patalpų savininkų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotą atstovą**, ar butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administratorių, kuris turi paskelbti šią informaciją (skelbimų lentose) namo gyventojams per 3 dienas nuo informuojamojo rašto gavimo datos.

25. Parengus teritorijų planavimo dokumento projektą, planavimo organizatorius:

[...] 25.2. raštu praneša apie svarstymo procedūras planuojamos teritorijos žemės sklypų valdytojams ir naudotojams jų deklaruotos gyvenamosios vietos ar buveinės adresu tais atvejais, kai pagal detaliojo ar specialiojo plano sprendinius žemės sklypas (sklypai) rezervuojamas (-i) svarbiems valstybės, apskrities ar savivaldybės objektams plėtoti arba numatoma pakeisti jo (jų) pradinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ar pobūdį;

[...]

37. Asmenys gautą atsakymą, kad į jų pateiktus pasiūlymus neatsižvelgta parengtame teritorijų planavimo dokumente, gali apskųsti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančiai institucijai per mėnesį nuo jiems išsiųsto laiško (atsakymo į pateiktą pasiūlymą) gavimo dienos.

38. Skundai dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių pateikiami valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucijoms pagal kompetenciją, nustatytą Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 370 (Žin., 1997, Nr. 34-851; 2004, Nr. 109-4075), 3 punkte.“

12. Lietuvos teismų praktika

12.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-07-09 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-910/2010:

„[...] vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika detalusis planas pripažįstamas individualaus pobūdžio teisės aktu, o tai reiškia, kad **detalusis planas** (sprendimas dėl jo patvirtinimo), kai jis sukėlė konkrečias teises ir pareigas, **negali būti panaikintas administracine tvarka** (2008 m. birželio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A63–870/2008; taip pat žr. 2005 m. liepos 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A11–787/2005; 2008 m. sausio 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556–128/2008; 2008 m. gegužės 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756–794/2008). [...]“

12.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008-04-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-627/2008:

„[...] Atitinkamos redakcijos Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio, reglamentuojančio detaliojo plano rengimą, derinimą, tvirtinimą ir galiojimą, 8 punktas nustatė, kad detalusis planas netvirtinamas, jeigu jis prieštarauja bendrajam planui arba yra pažeista nustatyta derinimo, viešo svarstymo, priežiūros procedūra. Pripažįstant viešą svarstymą privaloma sudėtine teritorijų planavimo dokumentų projektų rengimo dalimi, šio proceso pažeidimas įstatymų leidėjo įvardintas kaip besąlyginė vada atsisakyti tvirtinti detalųjį planą, o jo patvirtinimo atveju – aktą pripažinti neteisėtu. [...]“

Viešojo administravimo įstatymas (8 straipsnis) administraciniam aktui kelia bendrus teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimus. Akto panaikinimo pagrindu ABTĮ [Administracinių bylų teisenos įstatymo] (89 straipsnio 1 dalies 3 punktas) numato atvejį, kai aktas pripažįstamas neteisėtu dėl to, jog jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą. [...]

12.3. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009-02-03 sprendimas administracinėje byloje Nr. A143 – 201/2009:

„[...] Teritorijų planavimo įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad planavimo organizatorius (šiuo atveju trečiasis suinteresuotas asmuo), išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus (šiuo atveju pareiškėjo pasiūlymus), parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinančią medžiagą, kurią kartu su parengtais teritorijų planavimo dokumentais teikia teritorijų planavimo dokumentą derinančioms institucijoms; pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu; atsakymas gali būti apskūstas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai per mėnesį nuo jo gavimo dienos; valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija (šiuo atveju atsakovas) per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos pateikia motyvuotą atsakymą, kuris įstatymų nustatyta tvarka gali būti apskūstas teismui.

Aiškindama nurodytą teisės normą, kolegija pažymi, kad joje aptariamai pasiūlymai neturi privalomojo planavimo organizatoriui pobūdžio. Tai parodo sąvokos „pasiūlymai“ lingvistinis aiškinimas bei pats šios teisės normos turinys, iš kurio matyti, kad, gavęs nurodytus pasiūlymus, planavimo organizatorius turi diskreciją į juos atsižvelgti arba neatsižvelgti. Tačiau aptariamoje teisės normoje yra nustatytas planavimo organizatoriui (trečiajam suinteresuotam asmeniui) bei valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai (atsakovui) privalomo elgesio modelis: laikytis joje nustatytos pasiūlymų nagrinėjimo procedūros bei, atmetus gautus pasiūlymus, motyvuotu raštu pranešti apie tai pasiūlymus pateikusiam asmeniui. Todėl kiekvienu konkrečiu atveju yra būtina patikrinti, ar buvo laikomasi nurodytų reikalavimų ir, nustatčius tam tikrus šių reikalavimų pažeidimus, vertinti juos pagal ABTĮ 89 straipsnyje nustatytus kriterijus, t. y. išaiškinti, ar nustatyti procedūriniai pažeidimai gali būti laikytini esminiais ABTĮ 89 straipsnio 1 dalies 3 punkto taikymo prasme, ar teismui skundžiamas valstybinės teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos (atsakovo) atsakymas dėl pasiūlymų atmetimo gali būti pripažintas teisėtu ABTĮ 89 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų taikymo prasme. [...]

Kaip pažymėta aukščiau, Teritorijų planavimo įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nurodyti pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumentų neturi privalomojo planavimo organizatoriui pobūdžio. Tačiau tokius pasiūlymus pateikuso asmens teisių bei įstatymo saugomų interesų apsaugos užtikrinimo požiūriu nurodyti pasiūlymai yra būdas apsaugoti asmens teises bei įstatymų saugomus interesus administracinės procedūros (teritorijų planavimo procedūros) eigoje. Pasiūlymus pateikusiam asmeniui pasinaudojus Teritorijų planavimo įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nustatyta galimybe kreiptis į teismą, jo nurodytos (tariamai) pažeistos teisės arba (tariamai) pažeisti šio asmens saugomi interesai gali būti ginami teismo ABTĮ nustatyta tvarka. Tai reiškia, kad materialiosios teisės taikymo aspektu teismas, nagrinėdamas tokio pobūdžio ginčą, turi nustatyti, ar asmuo (pareiškėjas) turi įstatymų nustatytas teises ar saugomus interesus, apie kurių pažeidimą jis teigia, taip pat nustatyti, ar jo (pareiškėjo) nurodyti pažeidimai buvo iš tikrųjų padaryti. [...]

12.4. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006-08-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A14–1240/06:

„[...] ne bet kuris teritorijų planavimo teisinius santykius reglamentuojančio teisės akto pažeidimas gali būti pagrindu pareiškėjų skundai patenkinti, o tik toks, kuris pažeidžia ir jų subjektes teises ar teisėtus interesus; be to, pareiškėjų teisių ar interesų pažeidimai gali būti pagrindu detaliam planui panaikinti tik tada, kai šios teisės ar interesai yra įtvirtinti ir ginami

įstatymo, t. y. pagal įstatymą kiti teisės subjektai turi pareigą elgtis taip, kad pareiškėjų teisių ar interesų nepažeistų. [...]

Pareiškėjų norai, kad šalia jų gyvenamųjų namų nebūtų statomi nauji daugiabučiai pastatai, kad nepažeistų gyventojų ir automobilių jų gyvenamojoje aplinkoje, kad nepadaugėtų triukšmo, kad aplink būtų statomi jų skonį ir pageidavimus atitinkantys pastatai ir pan., yra suprantami ir logiški buitine prasme, tačiau šių pareiškėjų interesų negarantuoja ir negina įstatymas. Gyvenamųjų namų statyba ir su tuo tiesiogiai susijęs gyventojų, automobilių skaičiaus, triukšmo padidėjimas yra normalus reiškinys, kurį turėjo numatyti pareiškėjai apsigyvendami ginčo teritorijoje. **Nurodytų aplinkos veiksnių išaugimas galėtų būti draudžiamas tik tuo atveju, kai tai viršytų teisės aktuose įtvirtintas ribines normas.** [...]"

Išvados

13. Vertindamas pareiškėjų skunde išdėstytas aplinkybes, Seimo kontrolierius pirmiausia pažymi, jog nurodoma aplinkybė dėl žemės sklype, ..., leisto projektuoti daugiabučio gyvenamojo namo yra neatsiejamai susijusi su minėtojo žemės sklypo detaliojo plano patvirtinimu ir jo sprendinių įgyvendinimu, nes būtent žemės sklypo, ..., detaliojo plano (toliau vadinama ir Detalusis planas) sprendiniai apibrėžia leistiną veiklą, galimą statinių paskirtį, užstatymo intensyvumą ir tankį minėtame žemės sklype. Būtina pabrėžti, kad, remiantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojama administracinių teismų praktika (šios pažymos 12.1 punktas), Savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-05-13 įsakymu Nr. A-1742 patvirtintas Detalusis planas laikytinas individualaus pobūdžio teisės aktu, o kadangi jis sukėlė konkrečias teises bei pareigas, jis negali būti panaikintas administracine tvarka. Tuo remiantis konstatuotina, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatų (šios pažymos 10.3 punktas) pagrindu įvertinti Detaliojo plano teisėtumą ir pagrįstumą priskirta teismo kompetencijai.

Nors ir netirdamas skundo šiuo aspektu iš esmės, Seimo kontrolierius atkreipia dėmesį, kad, kaip matyti iš skunde pateiktų teiginių, pareiškėjai mano, jog rengiant Detalųjį planą buvo pažeistos tiek jų, tiek kitos suinteresuotos visuomenės dalies teisės bei teisėti interesai, nes Detaliojo plano derinimo su visuomene procedūra, pareiškėjų įsitikinimu, buvo atlikta pažeidžiant teisės aktuose įtvirtintus reikalavimus (šios pažymos 2.6 punktas). Atsižvelgęs į tai, Seimo kontrolierius pabrėžia, kad, remiantis Detaliojo plano rengimo metu galiojusia *Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų* redakcija (šios pažymos 11 punktas), planavimo organizatoriui buvo nustatyta pareiga apie pradedamą rengti Detalųjį planą pranešti vietos laikraštyje, savivaldybės interneto tinklalapyje ir seniūnijos, kurioje numatytas planavimas, skelbimų lentoje, prie planuojamos teritorijos įrengti stendą, informuoti planuojamos teritorijos žemės sklypų valdytojus ir naudotojus bei daugiabučio namo savininkų bendriją arba daugiabučio namo patalpų savininkų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotą atstovą, jei planuojamoje teritorijoje ar kaimyniniame sklype yra daugiabutis namas. Būtent vieno iš šių įpareigojimų neįvykdymą, t. y. stendo prie planuojamos teritorijos neįrengimą, skunde ir akcentuoja pareiškėjai.

Tačiau Seimo kontrolierius pažymi, kad iš skundo tyrimo metu surinktos medžiagos galima teigti, jog visi *Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų* 24 punkte (šios pažymos 11 punktas) įtvirtinti visuomenės informavimo būdai buvo įgyvendinti (šios pažymos 5.2, 7.3, 7.8 punktai), o X DNSB pirmininkas D, kaip X DNSB narių atstovas, apie pradedamą rengti ir pakartotinai rengiamą Detalųjį planą žinojo, nes buvo informuotas asmeniškai (šios pažymos 7.4 ir 7.10 punktai). Šios aplinkybės leido pareiškėjų atstovui 2008-01-11 įvykusio viešojo susirinkimo metu Detaliojo plano organizatoriui UAB „B“ pateikti pasiūlymą (šios pažymos 7.6 punktas).

Pabrėžtina tai, kad pareiškėjų kvestionuojamas informacinio stendo žemės sklype, ..., įrengimo klausimas yra susijęs su konkretaus fakto nustatymu, kurio pareiškėjai nepagrindė įrodymais, o Savivaldybės administracijos pateikti dokumentai patvirtina žemės sklype, ..., buvus įrengtą informacinį stendą (šios pažymos 7.9 punktas).

Skunde pareiškėjai, be kita ko, akcentuoja daugiabučių gyvenamųjų namų, esančių ... ir ..., gyventojų Detaliojo plano rengimo metu teiktus siūlymus (reikalavimus), jog žemės sklype, ...,

nebūtų statomas daugiabutis namas (šios pažymos 2.7 punktą). Nagrinėjama atveju svarbu pažymėti, kad, remiantis *Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų* 4 punkte (šios pažymos 11 punktą) įtvirtinta viešumą užtikrinančios procedūros sąvoka, teritorijų planavimo dokumento projekto rengimo procese visuomenei yra suteikiamos galimybės teikti pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinių papildymo, jų alternatyvos pateikimo ar pakeitimo, t. y. visuomenė gali teikti konkrečius pasiūlymus dėl rengiamo teritorijų planavimo dokumento projekto sprendinių, o ne abstrakčiai kvestionuoti patį teritorijų planavimo dokumento projektą. Todėl pareiškėjai, teigdami, kad jų pateikti siūlymai buvo ignoruojami, turėtų įvertinti, kad 2008-01-11 viešojo susirinkimo metu Detaliojo plano organizatoriui buvo pateiktas tik abstraktus pobūdžio siūlymas (šios pažymos 7.6 punktą).

Be to, paminėtinas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išaiškinimas dėl visuomenės pateiktų pasiūlymų teritorijų planavimo procese (šios pažymos 12.3 punktą), kuriame pabrėžiama, jog pasiūlymai neturi privalomojo pobūdžio planavimo organizatoriui ir į juos planavimo organizatorius turi diskrecijos teisę atsižvelgti arba neatsižvelgti, tačiau kiekvienu atveju dėl visuomenės pateiktų pasiūlymų yra tikrinama, ar buvo laikytasi pateiktų pasiūlymų nagrinėjimo procedūros. Vadinas, skundo tyrimo metu nustatytos aplinkybės, jog į X DNSB pirmininko D 2008-01-11 viešojo susirinkimo metu teiktus siūlymus buvo atsakyta (šios pažymos 7.7 punktą), 2009-10-26 vykusio viešojo susirinkimo metu nepateikus jokių pasiūlymų (šios pažymos 7.11 punktą), o Savivaldybės administracijai laikantis pozicijos, jog žemės sklypo, ..., planavimo procese visuomenės informavimo ir dalyvavimo procedūra įgyvendinta tinkamai (šios pažymos 5.2 ir 6 punktai), konstatuoti priešingų išvadų nėra pagrindo.

Pabrėžtina, kad, remiantis Detaliojo plano rengimo metu galiojusiomis Teritorijų planavimo įstatymo 32 straipsnio nuostatomis (šios pažymos 10.2 punktą), suinteresuoti asmenys pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumentų planavimo organizatoriui galėjo teikti raštu **per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį** iki viešojo susirinkimo ir jo metu, taip pat konsultavimosi metu, tačiau įrodymų, kad pakartotinai rengiant Detalųjį planą pareiškėjai ir (arba) jiems atstovaujantys asmenys būtų teikę papildomus pasiūlymus, skundo tyrimo metu nebuvo gauta.

Akcentuotina, kad, atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išaiškinimą, teismo proceso metu nustatčius, jog Detaliojo plano rengimo proceso metu privaloma visuomenės informavimo ir viešojo svarstymo procedūra galimai buvo pažeista, tai galėtų būti pagrindas pripažinti Detalųjį planą neteisėtu (šios pažymos 12.2 punktą). Tačiau svarbu ir tai, kad Detaliojo plano sprendiniai gali būti ginčijami tik įrodant jų neatitikimą teisės aktuose įtvirtintoms normoms, nes tik tokiu atveju pareiškėjų teisės ir teisėti interesai galėtų būti ginami (šios pažymos 12.4 punktą). Todėl Seimo kontrolierius atkreipia pareiškėjų dėmesį, jog ginčijant Detalųjį planą turi būti nurodomi konkretūs, įrodymais pagrįsti, Detaliojo plano rengimo proceso metu padaryti pažeidimai bei Detaliojo plano sprendiniai, viršijantys teisės aktuose įtvirtintas ribines normas.

Atsižvelgęs į išdėstytas išvadas, Seimo kontrolierius konstatuoja, kad pareiškėjai, siekdami nugincyti galiojančio Detaliojo plano sprendinius, įrodyti visuomenės dalyvavimo derinant Detalųjį planą proceso metu buvusius pažeidimus bei paneigti Detalųjį planą derinusių ir tikrinusių institucijų išvadas, turi teisės aktų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl savo, kaip suinteresuotų asmenų, teisių gynimo.

Remiantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 17 straipsnio 4 dalimi (šios pažymos 10.1 punktą), šios pareiškėjų skundo dalies tyrimas nutraukiamas.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo biurokratizmo ir (ar) piktnaudžiavimo

Skundo dalies tyrimui reikšmingi teisės aktai

14. Lietuvos Respublikos įstatymai

Seimo kontrolierių įstatymas:

„12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

[...]

15 straipsnis. Skundų padavimo terminas

Skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip. [...]"

15. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-05-03 įsakymu Nr. D1-239 patvirtintos Detaliųjų planų rengimo taisyklės (akto redakcija, galiojusi nuo 2010-02-04 iki 2010-10-01):

„[...] 45. Prieš teikiant tvirtinti detaliojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi būti:

45.1. nustatyta tvarka apsvarstyti;

45.2. suderinti su atitinkamo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais teritorijų planavimo dokumentų registre ir kompleksiškai suderinti Nuolatinėje statybos komisijoje. Derinimo tvarka reglamentuota Nuolatinės statybos komisijos pavyzdiniuose nuostatuose, patvirtintuose aplinkos ministro 2006 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. D1-70 [...];

45.3. patikrinti Inspekcijoje.

46. Detaliojo teritorijų planavimo dokumentų derinimo procedūra atliekama savivaldybės Nuolatinėje statybos komisijoje kompleksiškai ir turi būti baigta per 15 darbo dienų nuo planavimo organizatoriaus prašymo derinti teritorijų planavimo dokumentą pateikimo dienos. Komisija sudaroma iš planavimo sąlygas rengiančių institucijų atstovų, turinčių įgaliojimus priimti sprendimus.“

Išvados

16. Pasisakydamas dėl pareiškėjų skunde iškeltų abejonių dėl Savivaldybės administracijos Urbanistikos ir architektūros skyriaus vedėjo N. Valatkevičiaus ir kitų Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo biurokratizmo ar piktnaudžiavimo nagrinėjamu atveju, Seimo kontrolierius pažymi, kad skundo tyrimo metu buvo nustatyta, jog Detalusis planas buvo pradėtas rengti ne Savivaldybės administracijos, kaip teigia pareiškėjai (šios pažymos 2.5 punktas), o žemės sklypo savininko UAB „B“ iniciatyva, sudarius sutartį dėl detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo (šios pažymos 5.1 ir 7.1 punktai). Be to, remiantis *Detaliųjų planų rengimo taisyklių* nuostatomis (šios pažymos 11 punktas), Detalusis planas buvo kompleksiškai suderintas Savivaldybės Nuolatinės statybos komisijoje bei patikrintas Kauno teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus, surašant teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktą (šios pažymos 5.2 punktas). Minėtųjų dokumentų pagrindu Savivaldybės administracijos direktorius priėmė 2010-05-13 įsakymą Nr. A-1742, kuriuo Detalusis planas buvo patvirtintas. Šios aplinkybės patvirtina, kad rengiant, derinant ir tvirtinant Detalių planą negalima konstatuoti buvus vienasmeniškus Savivaldybės administracijos Urbanistikos ir architektūros skyriaus vedėjo N. Valatkevičiaus ar kitų Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus, lėmusius pareiškėjų netenkinančio Detaliojo plano sprendinių nustatymą. Tuo remiantis nėra pagrindo teigti, jog

Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmuose būtų biurokratizmo ar piktnaudžiavimo požymių.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, šioje pareiškėjų skundo dalyje nurodytos aplinkybės laikytinos nepasitvirtinusiomis.

Dėl visuomenės informavimo apie statinio projektavimo procesą

Skundo dalies tyrimui reikšmingi teisės aktai

17. Lietuvos Respublikos įstatymai

17.1. Seimo kontrolierių įstatymas:

„17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje;

[...]

4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...]“

17.2. Statybos įstatymas (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2014-01-01):

„23 straipsnis. Statybą leidžiantys dokumentai

[...] 30. Kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo panaikinimo turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeidžiami, šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba savo iniciatyva – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, [...]. Bylose dėl neteisėtai išduotų statybą leidžiančių dokumentų galiojimo panaikinimo atsakovais laikomi asmenys, neteisėtai pritarę statybą leidžiančio dokumento išdavimui. [...] 32. Už statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos pažeidimus pagal kompetenciją atsako asmenys, privalantys patikrinti statinio projektą (jam raštu pritarti) ir įgalioti išduoti statybą leidžiantį dokumentą. Žala, atsiradusi dėl neteisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento, atlyginama įstatymų nustatyta tvarka. [...]“

17.3. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2014-01-01):

„8 straipsnis. Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos atliekamos funkcijos

1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija.

2. Statybos valstybinė priežiūra apima:

[...]

2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą;

[...]

10 straipsnis. Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo tikrinimas

1. Inspekcija statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumą tikrina pagal Inspekcijos metinius veiklos planus, taip pat viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų ar pranešimų pagrindu.

[...]

7. Inspekcijos pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, – pateikti statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį negu vieno mėnesio terminą pašalinti nustatytus pažeidimus;

2) jeigu statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, – kreiptis į teismą dėl jo galiojimo panaikinimo.“

18. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-12-30 įsakymu Nr. D1-708 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ (akto redakcija, galiojusi iki 2014-01-16):

„60. Statytojas informaciją apie Reglamento 4 priede nurodyto visuomenei svarbaus statinio ar statinio, kuriam pagal Teritorijų planavimo įstatymo [...] 22 straipsnio 3 dalies 3 punktą nerengiamas detalusis planas, projektavimo pradžią ir su Projektuotoju suderintus 61 punkte nurodytus duomenis apie statinį per 10 darbo dienų raštu pateikia savivaldybės administracijos direktoriui (jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui). Šis reikalavimas taikomas projektuojant naujus ar rekonstruojant esamus statinius.

Savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) (toliau – Savivaldybė), gavęs Statytojo raštu pateiktą informaciją apie Reglamento 4 priede nurodyto visuomenei svarbaus statinio ar statinio, kuriam pagal Teritorijų planavimo įstatymo [...] 22 straipsnio 3 dalies 3 punktą nerengiamas detalusis planas, projektavimo pradžią ir kitus 61 punkte nurodytus duomenis, per 5 darbo dienas apie tai privalo informuoti visuomenę [...].

61. Savivaldybė, kurioje pradedamas projektuoti 60 punkte nurodytas statinys, apie jo projektavimo pradžią, savivaldybės (seniūnijos) skelbimų lentoje (stende), vietinėje spaudoje, interneto svetainėje privalo paskelbti pranešimą.

[...]

63. Projektuotojas, parengęs Projektą, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų iki 64.3.1 punkte numatyto susirinkimo datos turi paskelbti 61 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, o pasiūlymus pateikusiems suinteresuotos visuomenės atstovams raštu (registruotu laišku) šią informaciją: [...].

64. Reikalavimai viešam susirinkimui:

[...]

64.8. Projektuotojas per 5 darbo dienas po viešo susirinkimo turi parengti argumentuotą gautų suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą ir raštu atsakyti pasiūlymus pateikusiems suinteresuotos visuomenės atstovams, kaip įvertinti jų pasiūlymai;

64.9. visuomenės atstovai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, jei mano, kad pasiūlymai buvo nemotyvuotai atmesti, į juos buvo iš dalies ar visiškai neatsižvelgta ir (ar) Projekto sprendiniai neatitinka patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų [...] ar atsakingos institucijos priimto sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą pasirinktoje vietoje.

Ginčus šiais klausimais nagrinėja teismas.“

Išvados

19. Skundo surašymo metu pareiškėjams aktualiausias buvo tinkamo visuomenės informavimo apie žemės sklype, ..., projektuojamą daugiabutį gyvenamąjį namą (toliau vadinama ir daugiabutis namas) užtikrinimo klausimas. Tyrimo metu buvo gauta informacija (šios pažymos 8 punktas), jog daugiabučio namo projektuotojas pakartotinai pateikė techninį projektą derinti Savivaldybės administracijai, o statytojas UAB „B“ pateikė prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo.

Vertindamas Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus, nagrinėjant pirminį daugiabučio namo projektuotojo UAB „E“ 2013-07-11 pateiktą statinio techninį projektą, Seimo kontrolierius pažymi, jog Savivaldybės administracija, atsakydama į pareiškėjų kreipimusis (šios pažymos 2.10 punktas), informavo juos apie daugiabučio namo statytojo UAB „B“ prašymo netenkinimo priežastis (šios pažymos 5.6 ir 7.12 punktai). Be to, tyrimo metu gauti dokumentai patvirtina, kad Savivaldybės administracija, remdamasi statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nuostatomis (šios pažymos 18 punktas), nurodė daugiabučio

namo statytojui UAB „B“, jog vienas iš nepritarimo statinio techniniam projektui motyvų yra visuomenės informavimo apie visuomenei svarbų objektą procedūros tinkamas neatlikimas. Tuo pagrindu informacija apie privalomą visuomenės informavimą apie visuomenei svarbaus objekto projektavimą buvo paskelbta (šios pažymos 5.4, 5.5 ir 7.13 punktai), kaip to reikalavo tuo metu galiojusios statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nuostatos (šios pažymos 18 punktas). Pažymėtina, kad pareiškėjai skunde teigia, jog pasiūlymai daugiabučio namo projektuotojui UAB „E“ galėjo būti teikiami tik elektroniniu paštu, kas pažeidė kai kurių pareiškėjų galimybes teikti savo siūlymus (šios pažymos 2.12 punktas), tačiau išanalizavus tyrimo metu gautus dokumentus nustatyta, jog šis pareiškėjų nusiskundimas nepagrįstas (šios pažymos 7.13 punktas).

Atsižvelgęs į tai, kad savo skunde pareiškėjai iš esmės ginčija kai kuriuos daugiabučio namo techninio projekto sprendinius (šios pažymos 2.2 ir 2.3 punktai), Seimo kontrolierius pabrėžia, jog įvertinti šių pareiškėjų skundo argumentų pagrįstumą Seimo kontrolierius negali, nes yra ribojamas teisės aktais Seimo kontrolieriams suteiktos kompetencijos. Seimo kontrolierius pagal jam suteiktą kompetenciją vertina skundžiamas faktines aplinkybes ir surinktus įrodymus tik teisės taikymo aspektu. Seimo kontrolierius neturi įgaliojimų tirti ir vertinti skunde nurodytas aplinkybes techniniu, architektūriniu ar kitokiu aspektu, reikalaujančiu tam tikros srities specialių žinių. Seimo kontrolierius pažymi, jog pareiškėjai argumentus dėl galimų daugiabučio namo techninio projekto sprendinių neatitikimo Detaliojo plano sprendiniams privalėjo pateikti daugiabučio namo projektuotojui UAB „E“ iki viešojo susirinkimo, kurie, remiantis statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nuostatomis (šios pažymos 18 punktas), pastato projektuotojo turėjo būti apibendrinti, pateikiant argumentuotą gautų suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą. Seimo kontrolierius akcentuoja, kad statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ nuostatos (šios pažymos 18 punktas) numato visuomenės atstovų, kitų fizinių ir juridinių asmenų teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, jei jie mano, kad jų teikti pasiūlymai buvo nemotyvuotai atmesti, į juos buvo iš dalies ar visiškai neatsižvelgta ir (ar) projekto sprendiniai neatitinka patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų. Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolieriaus nuomone, pareiškėjų konkrečius pasiūlymus dėl daugiabučio namo techninio projekto sprendinių galėtų įvertinti Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

Seimo kontrolierius atkreipia pareiškėjų dėmesį, jog tuo atveju, jei statytojui UAB „B“ statybą leidžiantis dokumentas vis dėlto būtų išduotas, remiantis Statybos įstatymo nuostatomis (šios pažymos 17.2 punktas), reglamentuojančiomis statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarką, bei Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nuostatomis (šios pažymos 17.3 punktas), įtvirtinančiomis Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos kompetenciją tikrinti statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumą, pareiškėjai turėtų teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo arba savo iniciatyva kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo panaikinimo.

Remdamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punktu, 17 straipsnio 4 dalimi (šios pažymos 17.1 punktas), Seimo kontrolierius daro išvadą, kad šioje skundo dalyje aptartas aplinkybes tikslinga nagrinėti Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos, todėl šios skundo dalies tyrimas nutraukiamas.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, Seimo kontrolierius nusprendžia:

20.1. X daugiabučių namų savininkų bendrijos narių skundo dalies dėl detaliojo plano derinimo su visuomene procedūros galimų pažeidimų tyrimą nutraukti;

20.2. X daugiabučių namų savininkų bendrijos narių skundo dalį dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo biurokratizmo ir (ar) piktnaudžiavimo atmesti;

20.3. X daugiabučių namų savininkų bendrijos narių skundo dalies dėl visuomenės informavimo apie statinio projektavimo procesą tyrimą nutraukti.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

21. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

21.1. **Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui Dainiui Ratkeliui** – atsižvelgiant į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, atkreipti atsakingų Kauno miesto savivaldybės administracijos tarnautojų dėmesį į statybą leidžiančio dokumento daugiabučiam gyvenamajam namui žemės sklype, ..., išdavimo procedūrą, kad sprendžiant klausimą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo būtų maksimaliai apsaugotos trečiųjų asmenų teisės bei teisėti interesai;

21.2. **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkei Laurai Nalivaikienei** – atsižvelgiant į šios pažymos 19 punkte pateiktas išvadas ir vykdant statybos valstybinės priežiūros funkciją, užtikrinti, kad, pareiškėjams kreipusis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl daugiabučio gyvenamojo namo, ..., techninio projekto viešojo svarstymo metu teiktų pasiūlymų nenagrinėjimo ir (arba) pastato projekto sprendinių neatitikimo Detaliajam planui, būtų atliktas kreipimesi nurodytų aplinkybių įvertinimas.

Apie rekomendacijų vykdymą prašytume Seimo kontrolierių ir pareiškėjus informuoti **iki 2014-03-14**.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys